

Vejledning til Areditering

Version 1.2

Introduktion

Følgende brugermanual er en beskrivelse af hvordan systemet benyttes. Det er derfor ikke en faglig vejledning i hvordan data til Arealeditering skal opdateres og indberettes. Denne viden forventes brugerne at få fra deres lokale organisationer, eller via Registreringsvejledninger, der kan findes på Danmarks Miljøportals HelpCenter.

Arealeditering er et webbaseret værktøj udviklet af Danmarks Miljøportal, som giver myndigheder og organisationer mulighed for at redigere og opdatere geografiske data og tilhørende oplysninger. Systemet anvendes især af kommuner og miljømyndigheder til at tilpasse og vedligeholde kortlag, som kan bruges i miljøforvaltningen. Brugere kan redigere forskellige typer af geografiske lag, såsom beskyttede naturområder, vandløb og andre miljødata.

Adgang

Du finder Arealeditering på flg. webadresse: <https://arealeditering.miljoportal.dk>.

I Arealeditering kan brugere redigere i datasæt og geometrier for specifikke miljøtemaer. Systemet gør det muligt at opdatere lag som f.eks. §3-områder (beskyttede naturtyper), bræmmepligtige vandløb, samt andre administrative og miljømæssige data. Det giver også mulighed for at tilføje, ændre og slette geografiske objekter, hvilket gør det til et centralt værktøj for kommuner, der administrerer lokale miljødata.

Brugerne får adgang til systemet via Danmarks Miljøportals brugeradministration, hvor de får tildelt relevante roller og rettigheder til redigering af data. Systemet understøtter desuden funktioner som historiske data og mulighed for at importere og redigere geometrier fra andre kilder.

Vejledning til Arealredigering

Introduktion	ii
Redigering kun for sagsbehandlere	1
Log-in	1
Log-ud	1
Navigering	2
Start en redigerings-session	3
Husk at gemme dit arbejde.....	3
Tilføj kort og temalag	3
Vælg lag der kan redigeres	4
Tilføj - og rediger objekter	5
Opret nyt objekt	5
Ændre eksisterende objekt.....	7
Slet objekt	7
Foren med andet objekt	8
Opdel objekt / opdel multigeometri	8
Valider	10
Importér fra andet objekt.....	10
Rediger attributter	11
Historik for objektet.....	12
Geometriværktøjer	13
Tegn flade + snap funktion	13
Slet knæpunkt	14
Beskær og klip hul	14
Buffer	14

Benyt geometri fra baggrundskort.....	15
Benyt geometri fra hjælpegeometri.....	15
Fri-tekst-søgninger.....	16
Søg information / vælg et objekt.....	17
Søg i baggrundskort	18
Avanceret søgning.....	18
Søg i Naturdata	20
Har du brug for hjælp?	21

Redigering kun for sagsbehandlere

For at kunne redigere temaer, objekter og tilhørende data i Danmarks Arealinformation kræves der et log-in, da det kun er myndigheder, der har tilladelse til at rette i de offentligt tilgængelige informationer i Arealinformation.

Arealeditering er optimeret til Google Chrome. Oplever du problemer med systemet i andre browsere, anbefaler vi at du prøver med Google Chrome.

Log-in

Du skal have tildelt en rolle til Arealeditering i Danmarks Miljøportals brugeradministration. Kontakt din lokale brugeradministrator for at få tildelt rollen.

Når du åbner siden: <https://arealeditering.miljoportal.dk>, vil der være to log-in muligheder:

1. Du kommer direkte til Danmarks Arealinformation uden at logge ind. Dette gælder for brugere, der automatisk bliver lukket ind, når de logger på deres arbejdscomputer (hvis organisationen har en føderationsaftale med Danmarks Miljøportal).
2. Du bliver bedt om at logge ind. Du skal logge ind med samme brugernavn og adgangskode, som du har fået gennem Danmarks Miljøportal, og som du evt. også benytter til andre fagsystemer i Danmarks Miljøportal.

Log-ud

På editeringssite kan du trykke på personknappen i øverste højre hjørne , der viser hvilken bruger du er logget ind med og yderligere kan logge ud.

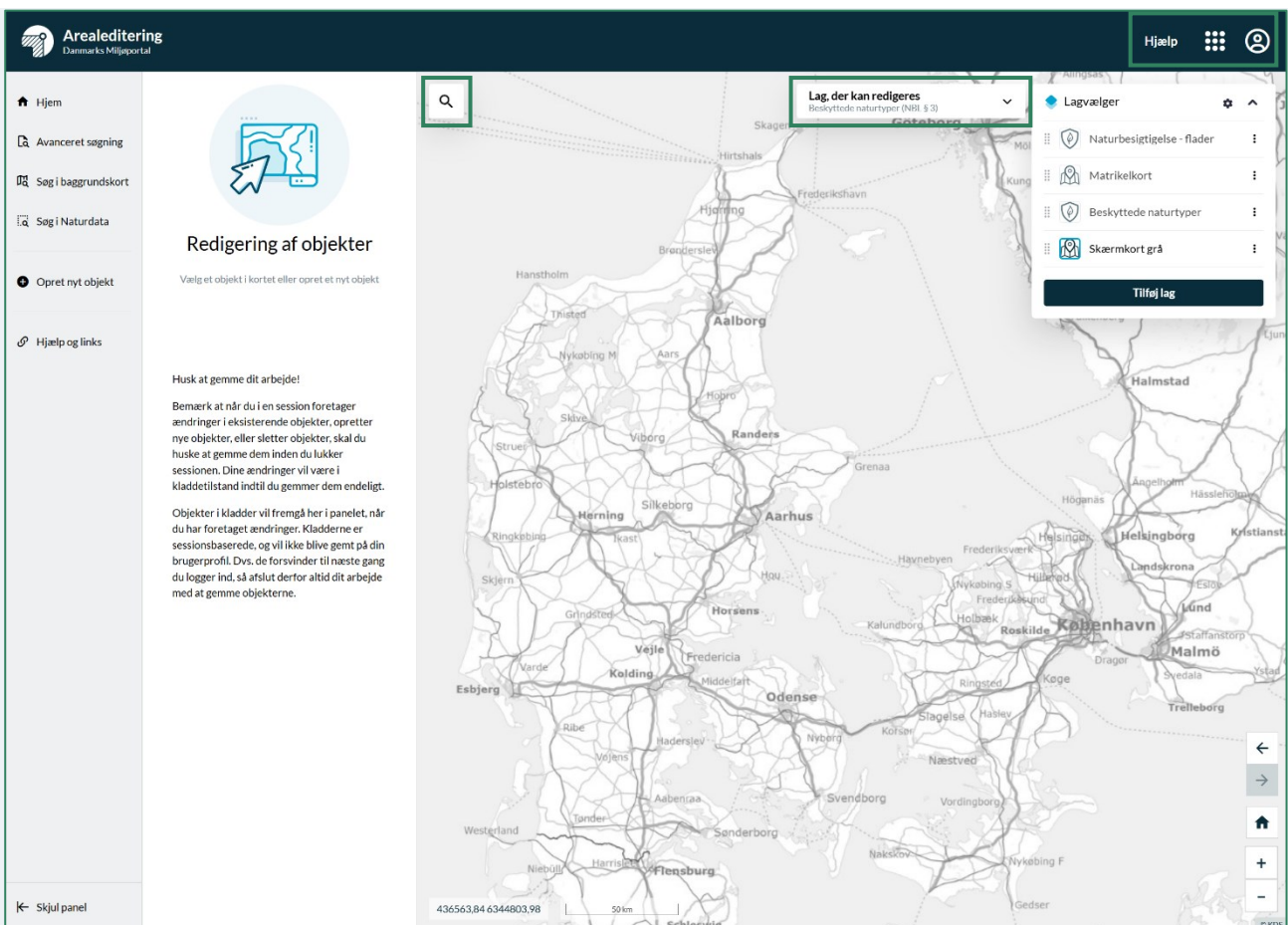

Bemærk når du redigerer via en webside (og ikke i en Desktop-GIS) kan siden lave "time out". Husk derfor altid at gemme dine redigeringer inden du går til frokost, eller begynder på andre opgaver.

Navigering

Når du er logget ind, ser du editingsitet, som ud over kortet indeholder en bjælke øverst med navnet "Arealeditering" og genveje til HelpCenter med trin-for-trin vejledninger til forskellige funktioner, samt genveje til andre af Danmarks Miljøportals systemer.

Med dette ikon kan du foretage en søgning på adresser mm., og redigerbare lag kan findes under "Lag, der kan redigeres". Andre lag kan tilføjes via Lagvælgeren til højre. Derunder, til venstre for kortet, er der 2 lodrette felter, såkaldte paneler. Til venstre er der et gråt navigationspanel og et panel ved siden af. Dette andet panel ændrer indhold og udseende afhængig af hvad du fortager dig. Vælger du et objekt, vil det vise informationer om objektet, ellers kan det skifte til at vise geometriredigeringsfunktioner eller attributter.

Start en redigerings-session

Husk at gemme dit arbejde

Når du i en session foretager ændringer i eksisterende objekter, opretter nye objekter, eller sletter objekter, skal du huske at gemme dem inden du lukker sessionen. Dine ændringer vil være i kladdetilstand indtil du gemmer dem endeligt.

Objekter i kladdetilstand vil fremgå i panelet til venstre.

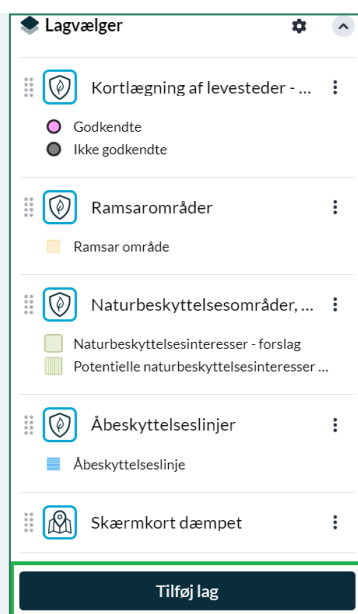

Kladderne er sessionsbaserede, og vil ikke blive gemt i din brugerprofil. Husk derfor altid at afslutte dit arbejde med at gemme objekterne.

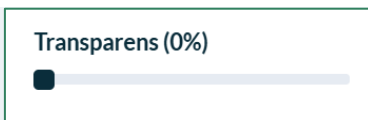
Tilføj kort og temalag

For at tilføje baggrundskort og temalag, skal du benytte de 2 faner "Tilføj lag" i Lagvælger og "Lag der kan redigeres" oven for selve kortet.

I komponenten "Lagvælger" kan du tilføje kortlag på kortet som vises som baggrund, men ikke er til redigering. Disse kortlag vil blive husket til næste gang du logger ind. Du kan fremsøge og tilføje kortlag på knappen "Tilføj lag". Når et kortlag er aktivt, vil det være markeret med en mørkeblå linje om ikonet ud for laget, se nedenstående billede hvor alle fem lag er aktive.

For ændre i rækkefølgen i kortlagene skal man anvende de 8 prikker i venstre side af hvert kortlag, ved at trykke på dem vil man kunne trække kortlaget op eller ned i rækkefølgen. Dertil kan man gøre hvert enkelt kortlag gennemsigtigt ved hjælp af denne knap, der kommer til syne ved at klikke på de tre prikker ud fra hvert af lagene:

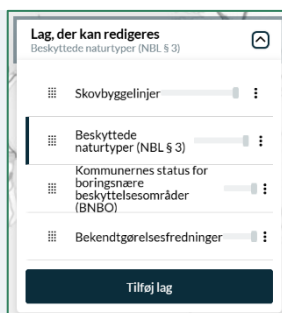
Når man trykker på de 3 prikker til højre for kortlaget kan man enten fjerne kortlaget eller se metadata for det enkelte kortlag. Når man fjerner et kortlagt, kan det altid findes igen i "Tilføj lag" knappen.

Lagvælgeren er en tværgående komponent, så der kan ske mindre ændringer i dens funktion og design, som ikke nødvendigvis er opdaterede her. Du kan finde vejledninger til Lagvælgeren på vores HelpCenter.

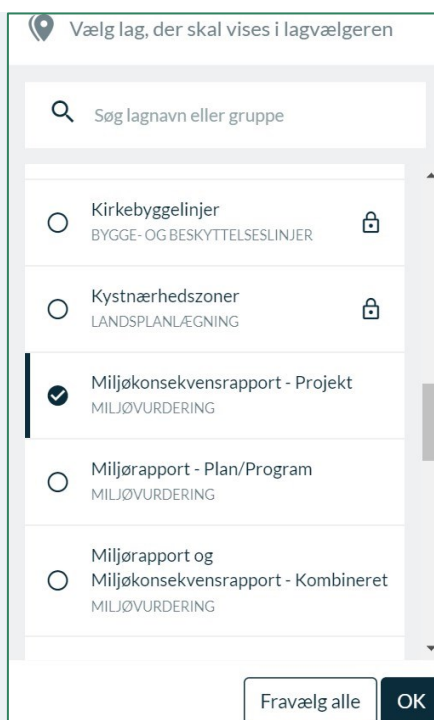
Vælg lag der kan redigeres

Antal af lag, som du har redigeringsrettigheder til, er afhængig af dit login. Lagene er tilpasset rettighederne for kommunerne, regionerne eller de statslige parter. Når du f.eks. logger ind som en kommunemedarbejder, kan du kun redigere i de lag, som kommunerne har ansvar for.

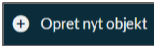
Du kan ved klik på ”**Tilføj lag**” se, hvilke lag du kan redigere, hvilket er de lag uden hængelås. Lag fra andre myndigheder har hængelås på. Du kan se dem men ikke redigere.

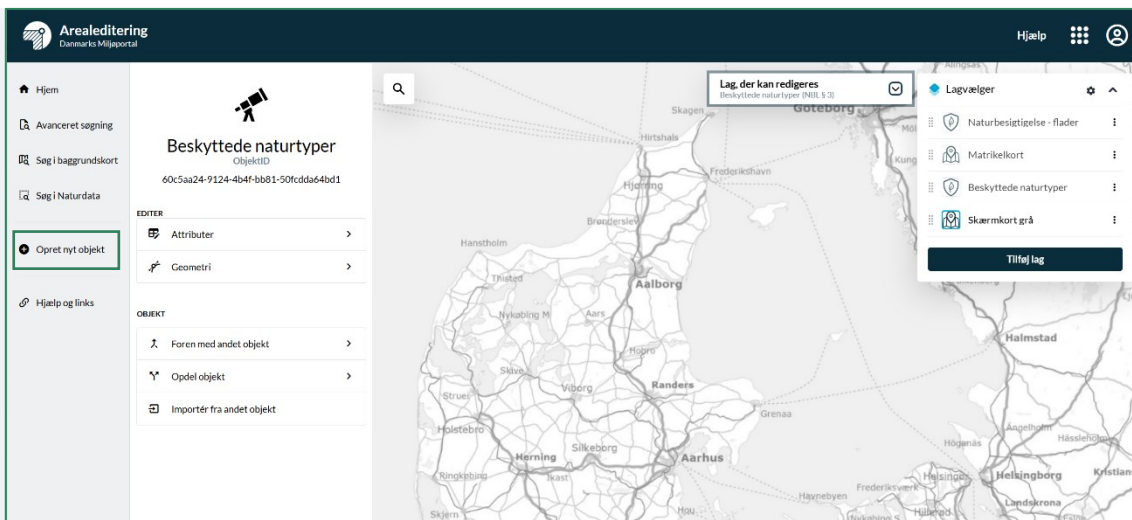
Tilføj - og rediger objekter

Der er flere værktøjer til at redigere objekternes geometri. Du kan tilføje nye objekter eller ændre eksisterende.

Opret nyt objekt

Tryk på knappen i det mørkeblå navigationspanel på venstre side af skærmen, herefter skal du vælge hvilket lag objektet skal tilføjes i.

I vinduet ”**Vælg lag for nyt objekt**” klikker du på lagnavnet, derefter skifter panelet til at vise lagnavnet og funktionerne **Attributter** og **Geometri** under overskriften **Editer**. Under overskriften **Objekt** finder du ”**Importér fra andet objekt**”, hvor du kan genbruge attributter og/eller geometri fra andre objekter. Du finder en detaljeret beskrivelse i afsnittet ”**Importér fra andet objekt**”.

Brug Editor-”Geometri” og vælg tegneværktøj, f.eks. tegn flade. Dobbeltklik for at afslutte tegningen.

Du finder en detaljeret beskrivelse af tegnefunktionerne i afsnittet ”Geometriværktøjer”.

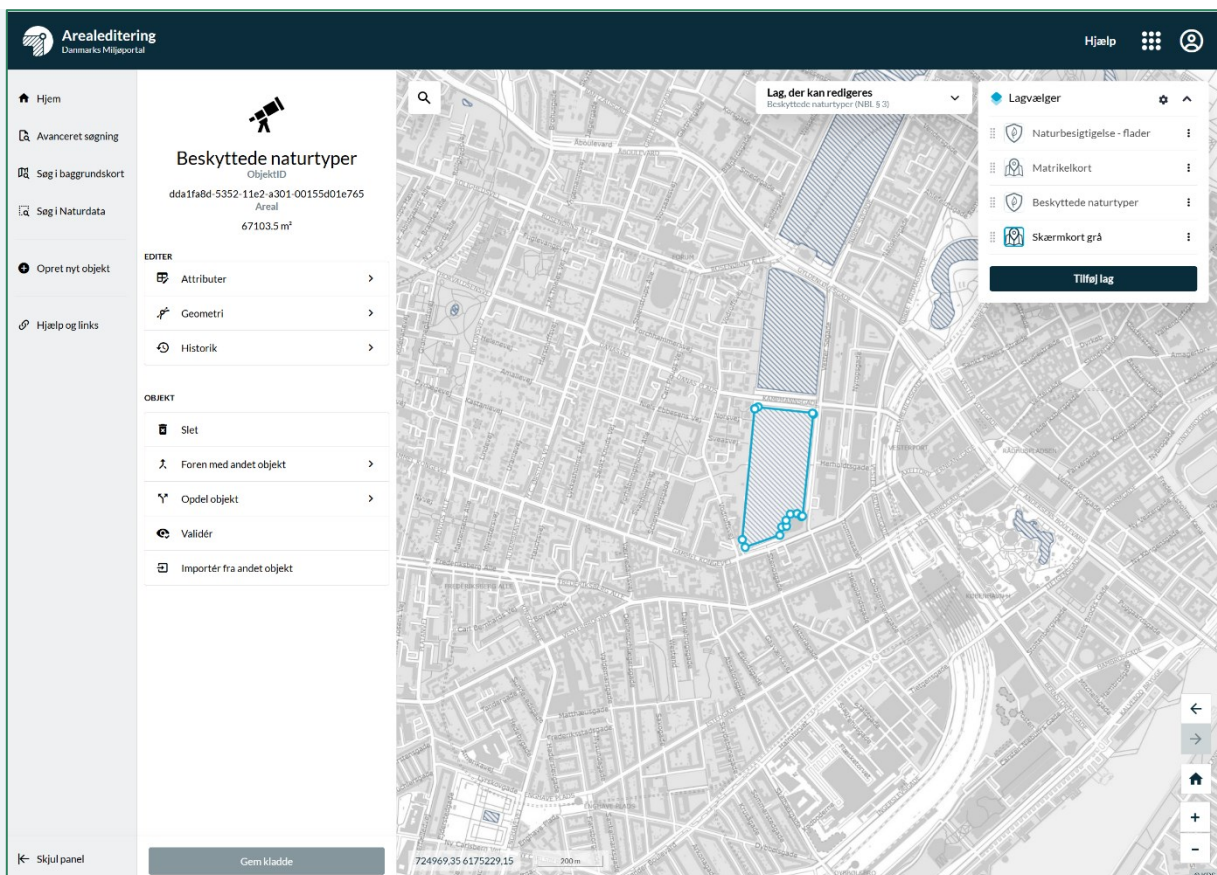
Når du har tegnet objektet, klikker du på ”OK” derefter på ”Gem ændringer” for at oprette det nye objekt.

Ændre eksisterende objekt

For at rette et eksisterende objekt, markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver det indrammet med blå linje plus dens knæpunkter bliver vist, som ses på nedenstående billede.

Vælg geometrifunktionen, hvor man kan rette geometrien, beskære i den eller udvide den med en buffer. Du kan også vælge at tegne et nyt objekt, der skal erstatte det gamle. Når du har rettet i objektet, klikker du på **"OK"** derefter på **"Gem kladde"** for at gemme ændringerne.

Slet objekt

For at slette et eksisterende objekt, markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver objektet markeret med en blå linje plus knæpunkter, se ovenstående billede. Derefter trykker du på **"Slet"** knappen.

Når du har trykket på slet, kommer der en advarselsboks op, om du er sikker på at du ville slette dette objekt. Tryk igen på **"Slet"** hvis du fortsat vil slette.

Foren med andet objekt

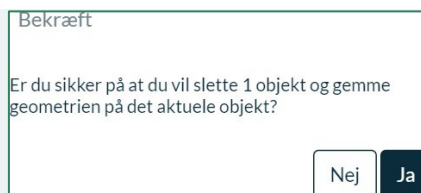
For at forene et eksisterende objekt med et andet objekt (merge), markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver objektet markeret med en blå linje plus knækpunkter.

Herefter trykker du på knappen **"Foren med andet objekt"** i panelet.

Du kan vælge flere end 2 objekter, der skal forenes.

Når de valgte objekter er markeret, trykker du på **"Gem objekt"**, hvor du efterfølgende skal bekræfte ændringerne:

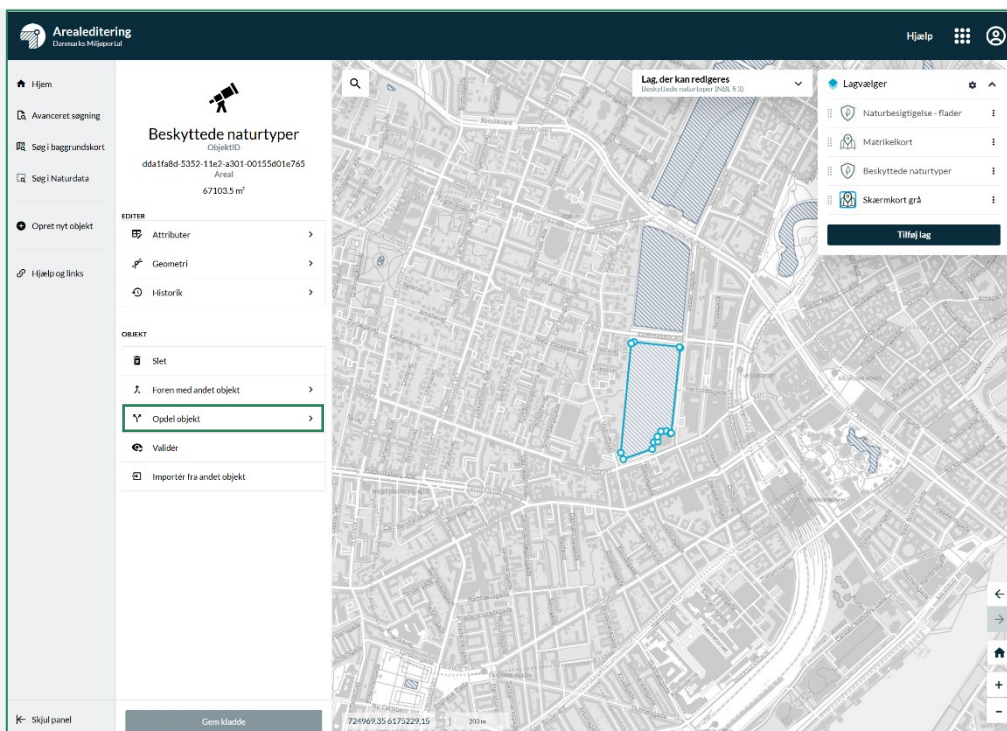
Du skal være opmærksom på, at ud på denne måde opretter et nyt objekt med et nyt Objekt_id. Det gamle objekt med det oprindelige Objekt_id bliver slettet.

Opdel objekt / opdel multigeometri

For at opdele et eksisterende objekt, markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver objektet markeret med en blå linje plus knækpunkter.

Herefter trykker du på knappen **"Opdel objekt"** i panelet.

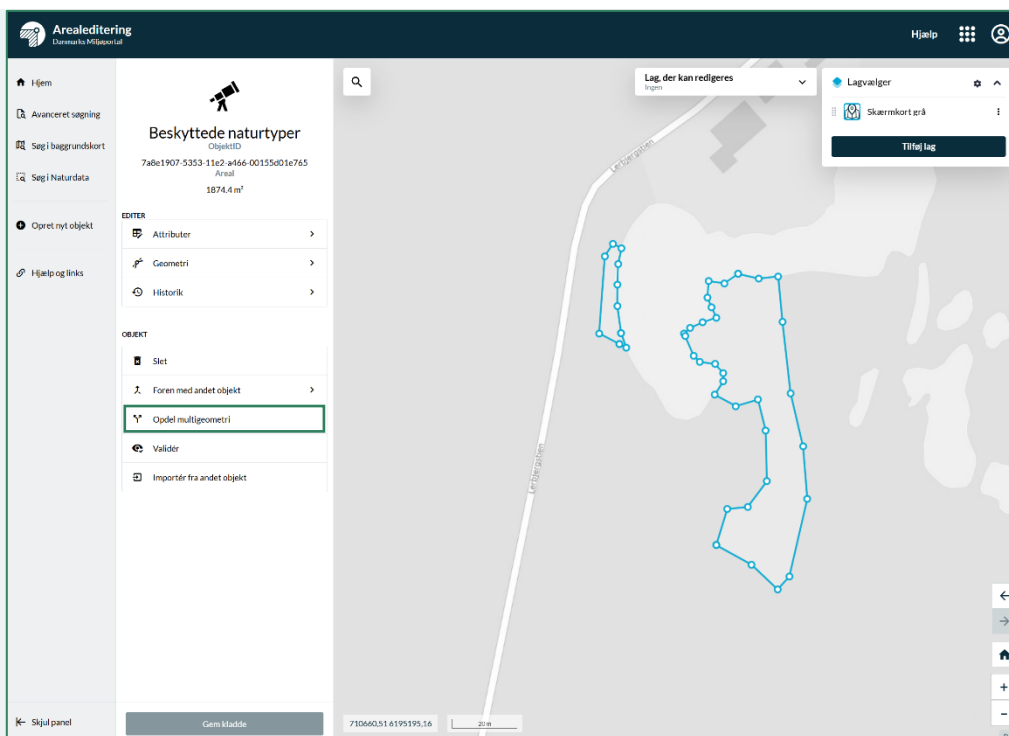
Nu kan du tegne en linje, der skal bruges til at opdele dit valgte objekt, husk at dobbelt klikke med musen når du skal slutte linjen.

Når din linje er tegnet, skal du trykke på **"Gem"**, hvor der efterfølgende kommer en sikkerheds bekræftelse op på skærmen – om du er sikker på, at du vil slette det aktuelle objekt og oprette 2 nye objekter.

 Her oprettes to nye Objekt_id'er.

En særlig form for opdel er **"Opdel multigeometri"**. Dette er en ny og meget nyttig funktion. Denne funktion bruges hvis du har 2 eller flere uafhængige flader som er samlet til 1 objekt, et såkaldt multipolygon eller en multigeometri. Hvis du har valgt sådan et objekt, så hedder knappen ikke "Opdel objekt", men i stedet **"Opdel multigeometri"**. Multigeometrier er - efter faggruppernes **"Registreringsvejledninger"** - ikke tilladt for en lang række temaer. Og det kan også være meget svært at redigere i et stort objekt, som består af mange stykker. I disse tilfælde kan du bruge funktionen **"Opdel multigeometri"**.

Valider

Du kan bruge denne funktion for at se om objektet er validt i forhold til Registreringsvejledninger og GIS regler.

Importér fra andet objekt

Her kan du importere attributter og/eller geometri fra andre objekter. Det er kun fra andre lag, der kan redigeres, som du kan importere fra.

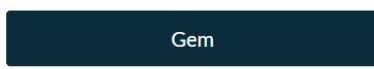
Klik på "Importér fra andet objekt" og vælg derefter objektet i kortet, som du vil importere fra. Hvis der er flere objekter på samme sted, får du vist dem på en liste, hvor du så kan vælge det objekt, du ønsker at importere fra. I venstre panel kan du vælge hvilke attributter og/eller geometri du ønsker at importere. Klik på "Gem" og "Gem kladde" for at gemme.

OBJEKTER (1)

 Beskyttede naturtyper
fdd7ae96-78ec-4398-b6d4-2cc6306a6188

VÆLG HVILKE ELEMENTER, DER SKAL IMPORTERES

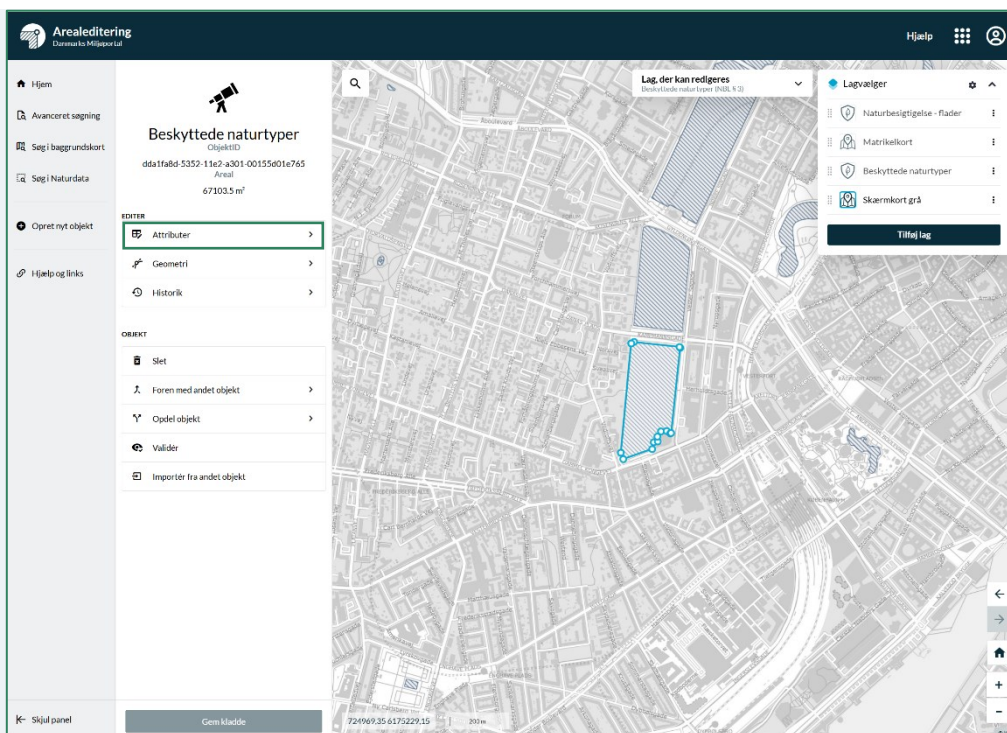
- Ændre geometrien
- Naturtype
Ændre fra "6" til "3"
- Ændringsbegrundelse
Ændre fra "0" til "1"
- Sagsbehandler
Ændre fra "" til "Konsulent Rikke Milbak, KK, TMF, Vand og VVM"
- Dato for seneste besigtigelse
Ændre fra "" til "2018-05-31T22:00:00.0000000+00:00"
- Journalnumre
Ændre fra "" til "Opdateret efter Moe's rapport 2018"
- Vedligehold tidspunkt
Ændre fra "2018-01-01T08:55:07.0000000+00:00" til "2023-09-07T07:37:44.8277940+00:00"
- Oprindkode
Ændre fra "0" til "7"
- Oprindelse
Ændre fra "0" til "7"

Rediger attributter

Vil du tilføje attributter (data) til dine nye objekter eller redigere i eksisterende attributter, markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver objektet indrammet med en blå linje plus dens knæpunkter. Herefter trykker du på knappen "Attributter" i panelet.

Herefter skifter panelet og du vil få fremvist attributterne for det valgte objekt. Du ser attribut-felterne, hvor du kan indtaste/rette dine data. Ved nogle felter kan du vælge værdierne fra en drop-down liste, som foldes ud ved klik på den lille pil i højre side af feltet. Attributfelterne varierer efter hvilket tema der redigeres i.

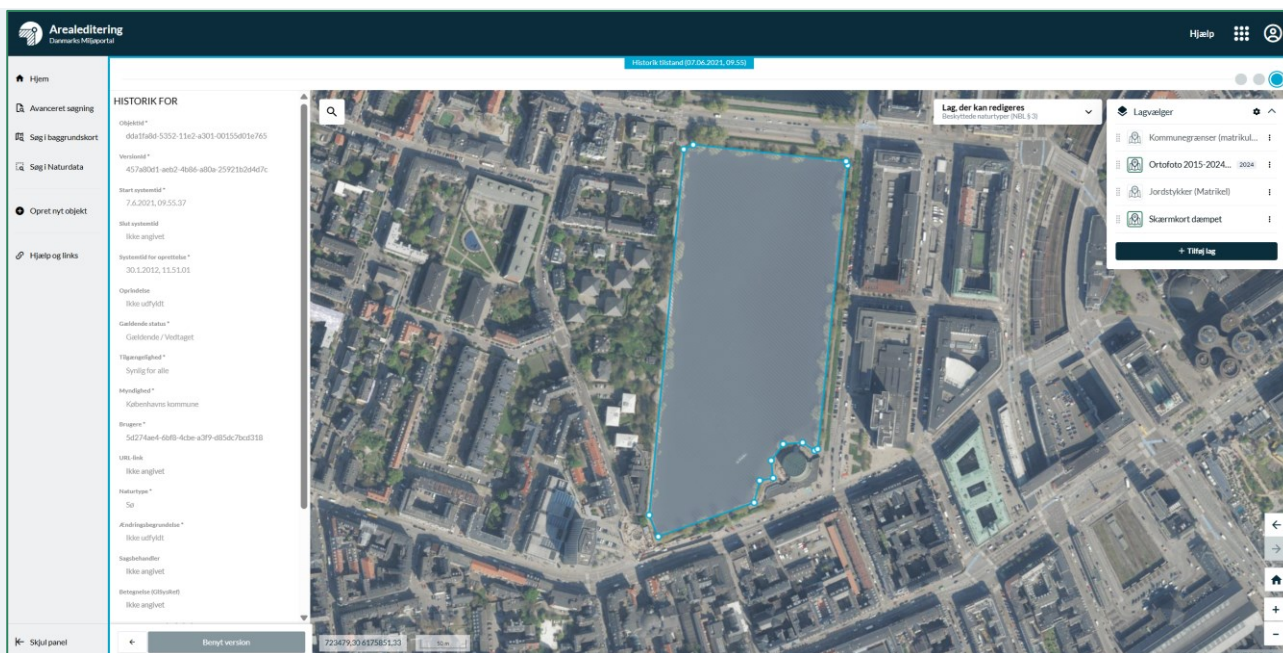

De lysegrå attributter bliver sat fra systemet og kan ikke redigeres. Attributfelter med en * skal udfyldes inden du kan gemme objektet.

Historik for objektet

I denne funktion kan du få fremvist det valgte objekts historik, og yderligere kan du ændre dit objekt ved at benytte en tidligere version i stedet for den nuværende.

For at vise historikken for objektet, markerer du objektet ved at klikke på det. Derefter bliver det markeret med en blå linje plus knæpunkter. Herefter trykker du på knappen "**Historik**" i panelet i venstre side.

Herefter vises "Historisk tilstand" med en blå ramme om kortbilledet og en tidslinje øverst. Du kan skifte mellem de forskellige historiske versioner (såfremt der er flere af disse) ved at klikke på prikkerne øverst oppe i højre hjørne over kortet. Her vises også datoer. De historiske attributter vises på samme tid i venstrepanelet. Du kan ved hjælp af historikken gøre tidligere versioner gældende igen, samt altid finde tidligere gældende registreringer for objektet samt se hvornår og hvilke ændringer der er foretaget og gemt i systemet.

For at anvende tidligere historiske tilstand tryk på "Benyt version" knappen nederst i venstre panel.

Geometriværktøjer

Denne del af vejledningen beskriver de vigtigste geometriværktøjer i Arealredigering, til at oprette eller redigere objekterne.

Tegn flade + snap funktion

Med denne funktion kan du tegne lige præcis hvilken form på dit objekt du vil have. Klik i kortet og begynd at tegne, ved hvert klik sættes der et nyt knæpunkt. Afslut ved at klikke ind på startpunktet igen eller ved at dobbeltklikke.

Yderligere kan du aktivere ”**Følg linje på andre objekter**” og med denne snap-funktion kan du få et nyt objekt/knækpunkt til at lægge sig op ad et allerede eksisterende objekt. Dette vises med en rød linje mens du trækker musen, se nedenstående billede.

Det er bedst, hvis du kun har tændt dit redigeringslag og det lag du vil snappe til, når du benytter ”**Følg linje på andre objekter**”, ellers kan det være svært at styre hvilke lag du snapper til.

Slet knækpunkt

Du kan slette et knækpunkt ved at holde "Alt"-tasten nede og klik på et knækpunkt.

Beskær og klip hul

En meget nyttig funktion er Beskær og klip hul. Denne kan du – som navnet siger – bruge til enten at skære et stykke af et objekt eller klippe et hul i et objekt.

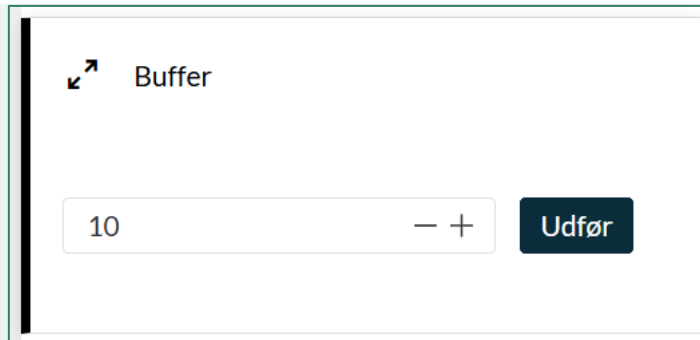
Marker det objekt der skal rettes i, vælg ”**Beskær og klip hul**” funktionen, tegn derefter det område du vil beskære væk i objektet og gem.

Det af- eller udskårede stykke bliver slettet og ikke gemt som selvstændigt objekt.

Buffer

Du har her mulighed for at tegne en buffer omkring et udvalgt objekt, ved at angive bufferstørrelse og klikke på +.

Benyt geometri fra baggrundskort

Med funktionen **"Benyt geometri fra baggrundskort"** kan du bruge geometrier fra lag, der er slået til i Lagvælgeren.

Benyt geometri fra hjælpegeometri

Tilføj et lag fra din egen PC, ved at klikke på de tre prikker til højre for **"Hjælpegeometri (ingen data indlæst)"**. Der åbnes et vindue til din stifinder, hvor du kan vælge en zip-fil og klik på åben. Dine tilføjede geometrier fra shapefilen vises nu på kortet med røde stiplede kanter og antal objekter i Hjælpegeometrier. Du kan zoome til dem eller fjerne fra kortet igen ved at klikke på de tre prikker og **"Ryd data"**.

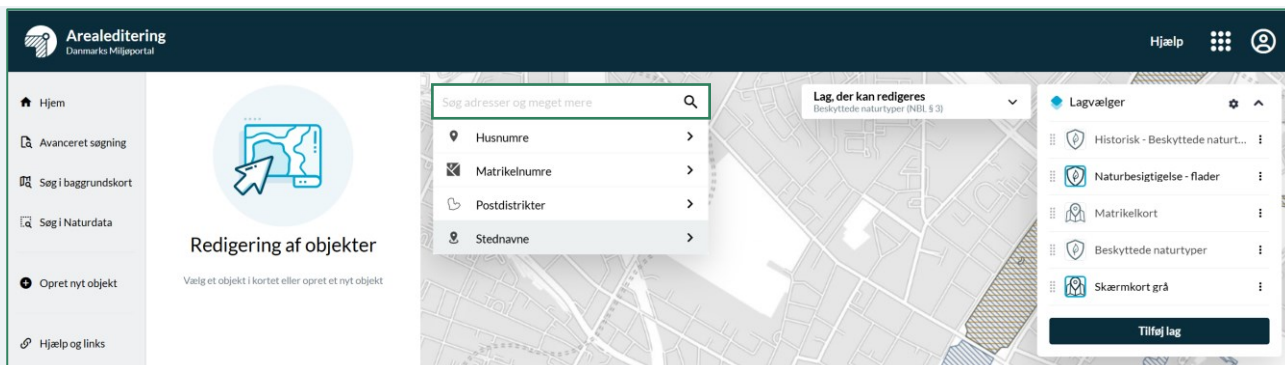
Din fil med hjælpeobjekter skal være af typen shapefil og de tilhørende filer .shp, .dbf, .shx og .prj skal være samlet i én zip-fil.

Søgefunktioner

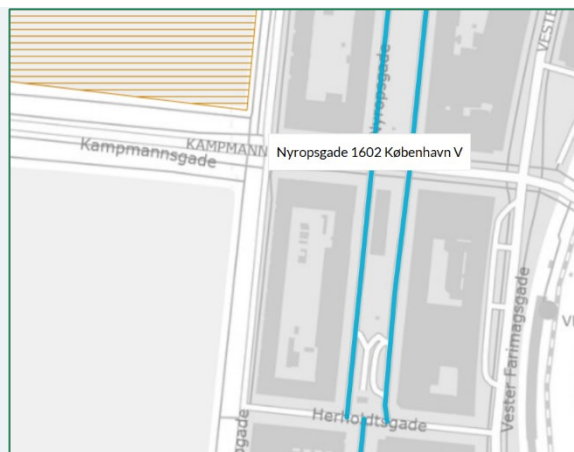
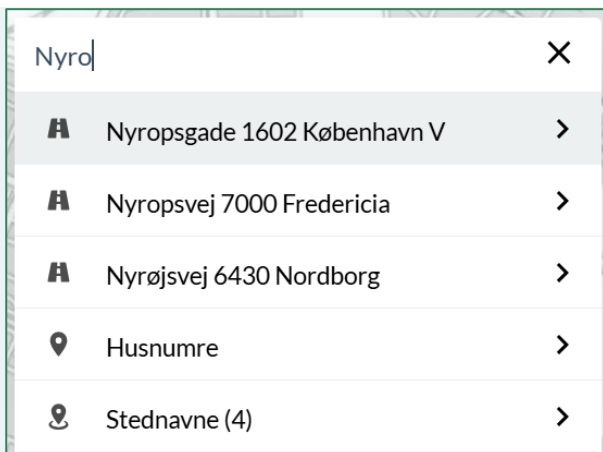
I dette afsnit beskriver vi de forskellige muligheder for hvordan du kan søge informationer og objekter på. Du kan både søge geografisk i kortet, søge efter attributter (data i databasen) og lave "fri-tekst-søgninger", f.eks. søge adresser, matrikler eller koordinater.

Fri-tekst-søgninger

Hvis du vil finde en adresse, en matrikel, et postdistrikt, et sted, koordinater for et punkt eller et objekt_id, skal du bruge søgefeltet ved at klikke på luppen.

Når du starter med at skrive, f.eks. en adresse, vil du se forslag for adresser, steder og matrikler som indeholder den tekst du har skrevet. Klikker du på et af forslagene bliver det vist i kortet.

Du kan også benytte "Søg"-funktionen til at finde koordinater eller et objekt via objekt_id:

696973,53 6171189,42

Matrikelnumre

Stednavne

696973,53 6171189,42 (Koordinat)

9E3F53DF-C698-4306-8C7C-016CFAE296DD

Matrikelnumre

{9E3F53DF-C698-4306-8C7C-016CFAE296DD} (Objekt)

Søg information / vælg et objekt

For at finde informationer for objekter i dine redigeringslag, skal du bare klikke på objektet. Så skifter panelet og viser info om det valgte objekt. Ved at klikke på **"Attributter"** vil du se en liste med alle attributter for det objekt. Antal og attributterne er forskellige fra lag til lag.

The screenshot shows a GIS application interface. On the left, a sidebar displays information for a selected object: "Beskyttede naturtyper" (Protected nature types) with object ID "dda1fa8d-5352-11e2-a301-00155d01e765" and an area of "67103,5 m²". Below this, there are sections for "EDITER" (Attributter, Geometri, Historik) and "OBJEKT" (Slet, Foren med andet objekt, Opdel objekt, Valider, Importér fra andet objekt). The main map area shows a street grid with a blue-shaded polygon representing the selected object. On the right, a "Lagvælger" (Layer selector) panel lists various layers, including "Historisk - Beskyttede natur...", "Naturbesigtigelse - flader", "Matrikelkort", "Beskyttede naturtyper", and "Skærmkort grå". A "Tilføj lag" (Add layer) button is visible at the bottom of the layer selector.

Du kan kun finde informationer om 1 objekt ad gangen på denne måde.

Du kan på denne måde finde informationer om objekter i alle lag fra gruppen **"Lag, der kan redigeres"**, også dem som du ikke kan redigere.

Søg i baggrundskort

For at finde informationer om objekter fra lag, der ikke kan redigeres, skal du bruge funktionen **"Søg i baggrundskort"**. Klik på **"Søg baggrundskort"** i navigationspanelet og derefter klik på et objekt, som du søger objektinfo om. Informationer om de fundne objekter vises som liste i panelet. Tryk på et objekt for at få vist dens attributter.

Det valgte objekt markeres med en blå farve på kortet og der zoomes til objektet.

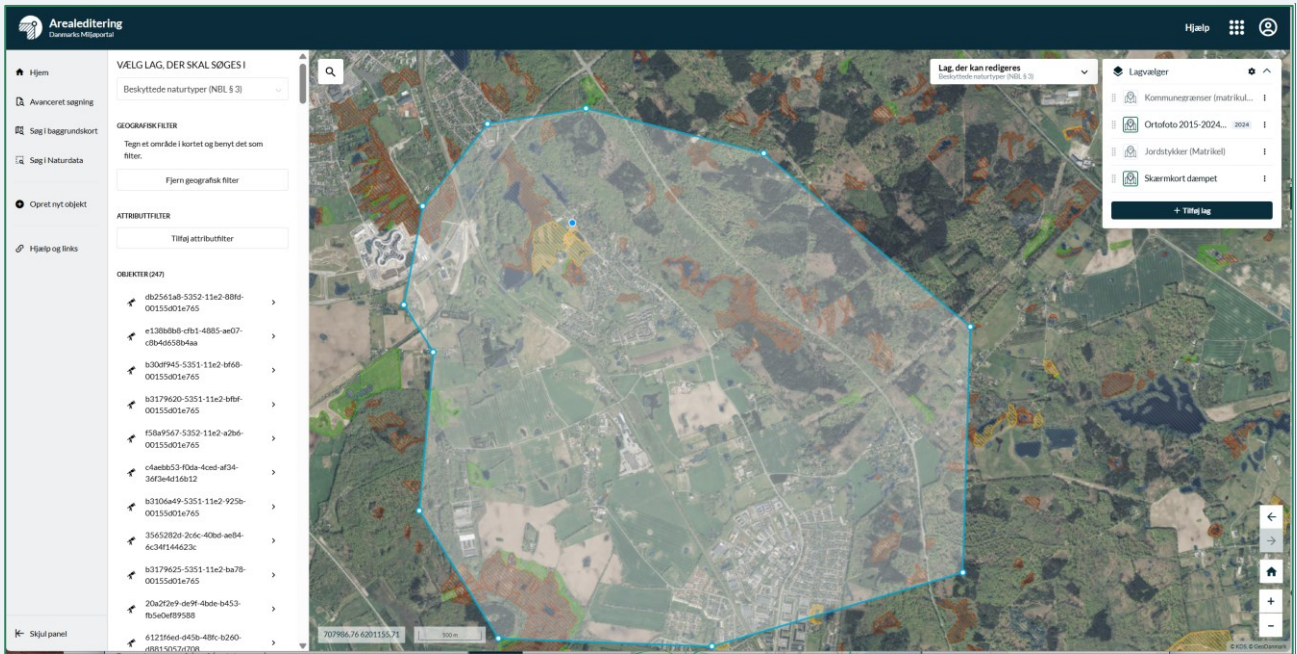

Du kan kun finde informationer om objekter fra lag, der er slået til i Lagvælgeren.

Avanceret søgning

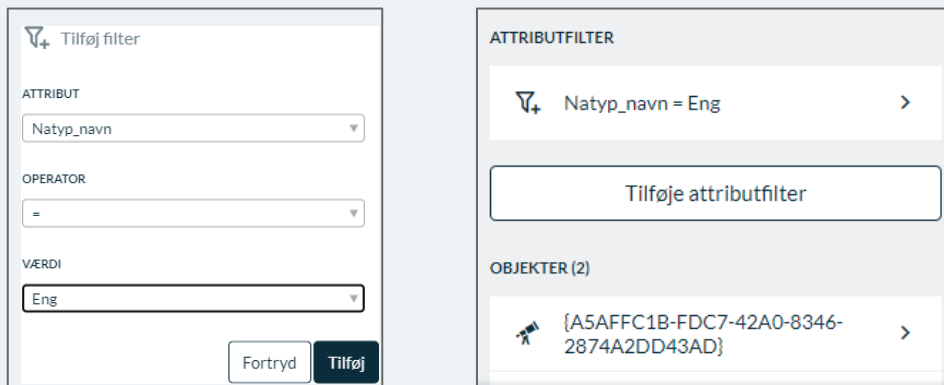
Ud over at søge informationer om objekter du ser i kortet og klikker på, kan du også søge objekter ved at forespørge efter objektets data (attributter). Du kan f. eks. søge efter objekter fra en bestemt kommune, en bestemt dato eller søge efter et objekt_id.

Klik på **"Avanceret søgning"** i venstre navigationspanel. Tegn et søgeområde på kortet og vælg hvilket lag der søges i. I eksemplet blev der søgt i **"Beskyttede naturtyper (NBL §3)"**. Hvis du ikke gør mere end at vælge lag og tegne et område, får du informationer for alle objekter i dette område.

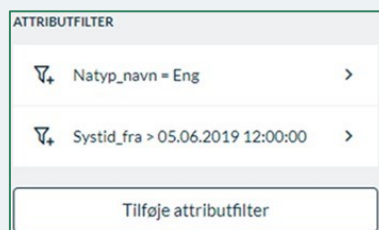

[NW1]

Udbyg din søgning under knappen **"Tilføj attributfilter"** og vælg hvilke felter (attributter) og værdier du vil søge efter. Efter valg tryk **"Tilføj"**. Vinduet forsvinder og panelet viser den nye søgning er i gang, derefter fremvises resultaterne som en række objekter.

Du kan udbygge din søgning ved at tilføje flere attributfilter, f.eks. en dato:

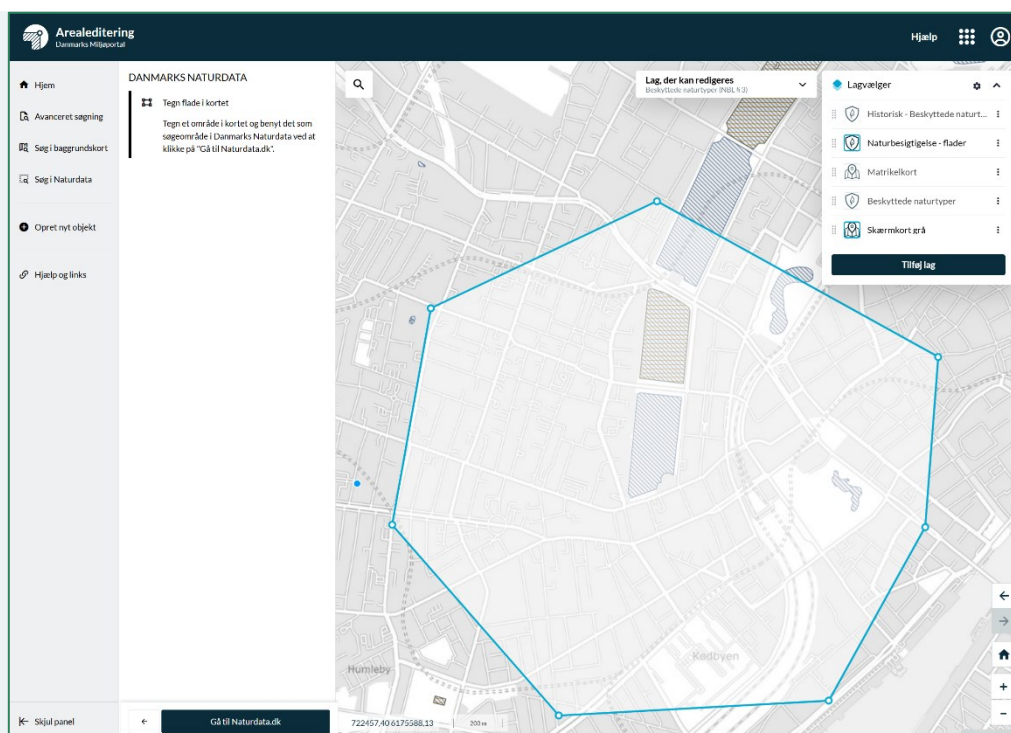
Holder du musen over et resultat i listen, bliver objektet markeret med blå farve på kortet, klikker du på et objekt i listen zoomer kortet ind til objektet. Du kommer tilbage med pilen nederst i panelet.

Du kan med ”**Avanceret søgning**” kun søge i redigeringslagene, ikke i baggrundslag fra Lagvælgeren.

Søg i Naturdata

Denne funktion er en speciel søgning for medarbejder som arbejder på naturområdet. De fleste vil kende funktionen fra Arealinformations kortvisningssite og den gamle version af editeringssitet.

Med denne funktion kan du tegne et område i kortet og benyt det som et søgeområde i Danmarks Naturdata. Tegn det ønskede søgeområde og derefter tryk på ”**Gå til Naturdata.dk**”, hvorefter der vil åbnes et nyt vindue til Naturdata.

Har du brug for hjælp?

Du kan finde vejledninger og korte introduktionsvideoer her

[Danmarks Miljøportals Help Center](#)

Hold dig opdateret på miljoportal.dk

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Danmarks Miljøportal

Vores support er åben fra 09.00 – 14.00 alle hverdage

+45 31 50 15 70

support@miljoportal.dk

Danmarks Miljøportal

Danmarks Miljøportal er et fællesoffentligt partnerskab ejet af staten, kommunerne og regionerne, der har til formål at understøtte digital miljøforvaltning i Danmark.

Kontakt

Danmarks Miljøportal
1780 København V
Nyropsgade 30

EAN
nr: 5798000871007

CVR: 29776938

Tlf.: + 45 31 50 15 70

www.miljoportal.dk